

UNDERSØGELSE &
ANALYSE
AUGUST 2022

Genberegning og justering af timeprisen

- som følge af den kraftigt stigende inflation

KA PLEJE

Afregning af private leverandører i ældreplejen efter godkendelsesmodellen

Historik

Udviklingen i lovgivningen, i forhold til kommunernes forpligtelse til at efterberegne og justere afregningsprisen i forhold til godkendelsesmodellen, kan opdeles i to faser:

Før 2013 skulle kommunerne fastlægge afregningsprisen efter realiserede tal, hvilket betød at leverandøren modtog en efterbetaling, hvis kommunen havde fastlagt prisen for lavt.

Efter 2013 skete der en ændring af prisfastsættelsen, så afregningsprisen nu skulle fastsættes på baggrund af de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger, som den kommunale leverandør har ved at producere og levere tilsvarende ydelse. Derudover blev kommunen forpligtet på at sikre, at afregningsprisen løbende blev justeret, når den bliver bekendt med at omkostningerne ikke længere stemmer overens med den fastlagte afregningspris.

” *Anvender kommunalbestyrelsen en godkendelsesordning, hvormed at prisen fastsættes uden priskonkurrence, fastsættes afregningsprisen på markedsvilkår i den forstand, at **afregningsprisen fastsættes på baggrund af de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger**, som den kommunale leverandør har ved at producere og levere tilsvarende ydelse. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at **afregningsprisen justeres løbende, når den bliver bekendt med, at omkostningerne ikke længere stemmer overens med afregningsprisen.***

- Bemærkning til Serviceloven §91, stk2 nr. 1

” *Ved lovændringen (i 2013) blev reglerne om frit valg på ældreområdet forenklet, blandt andet derved at den obligatoriske efterbetalingsordning blev ophævet og erstattet af et krav til kommunalbestyrelserne om løbende at justere afregningsprisen*

- Brønderslevdommen 2021

”Påtænker kommunerne at justere afregningsprisen?

Vi sendte en mail med følgende enslydende spørgsmål til ældrecheferne i alle 98 kommuner:

1. Hvornår blev timeprisen 2022 for de private leverandører i ældreplejen fastlagt i din kommune?
2. Har man efterfølgende genberegnet og justeret timeprisen?
 - A. *Hvis ja:* Med hvilken procent har man justeret timeprisen?
 - B. *Hvis nej:* Påtænker kommunen som følge af den stigende inflation at genberegne og justere timeprisen for de private leverandører i ældreplejen?

Frist for besvarelsen var ultimo maj 2022

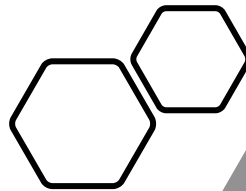
Resultatet af undersøgelsen følger senere – men først kigger vi nærmere på den aktuelle inflation og behovet for en justering af timeprisen.

63 kommuner anvender godkendelsesmodellen.

53 ud af de 63 kommuner, der anvender godkendelsesmodellen har svaret på vores henvendelse.

I alt har 84 pct. af de relevante kommuner reageret på henvendelsen.

Nettoprisindekset som pejlemærke

”30% af de samlede udgifter i
hjemmeplejen bliver direkte påvirket
af udviklingen i nettoprisindekset.

Overhead (indirekte omkostninger) **udgør 20 %**
(kontorholdsomkostninger i bred forstand inklusive husleje, afskrivning
og forrentning af bygninger, inventar og IT-udstyr samt forbrug af
varme, el, vand, vandafledning, papir og kontormaterialer,
abonnementer, telefon og porto mm.)

Øvrige driftsomkostninger (direkte omkostninger) **udgør 10%**
(biler, brændstofforbrug, reparationer og vedligehold af biler,
beklædning, engangshandsker, rengøringsmidler, ledelse mm.)

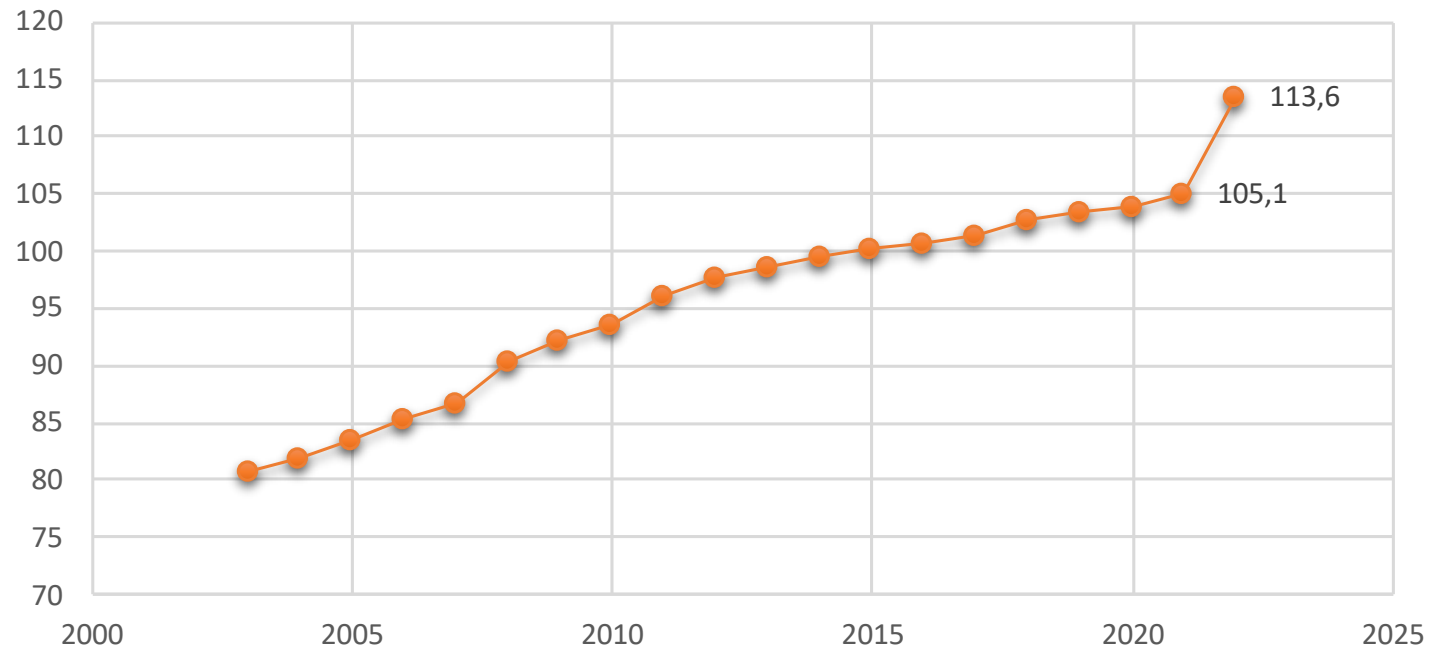
De sidste **70%** udgør lønomkostningerne, som reguleres gennem
overenskomsten.

”Nettoprisindekset anvendes
især af private og offentlige
virksomheder til regulering af
kontrakter...
Nettoprisindekset anvendes
derudover til regulering af beløb
i en række love og
bekendtgørelser mv.

- Danmarks Statistik

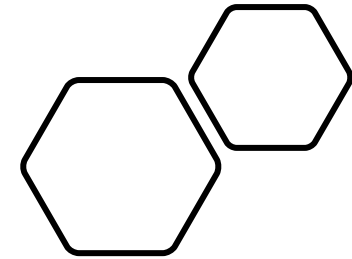
Nettoprisindeks

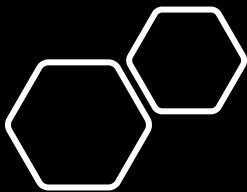
- ændring i forhold til samme måned året før (siden 2003)

—● Tallene er opgjort for juni

Kilde: Danmarks Statistik

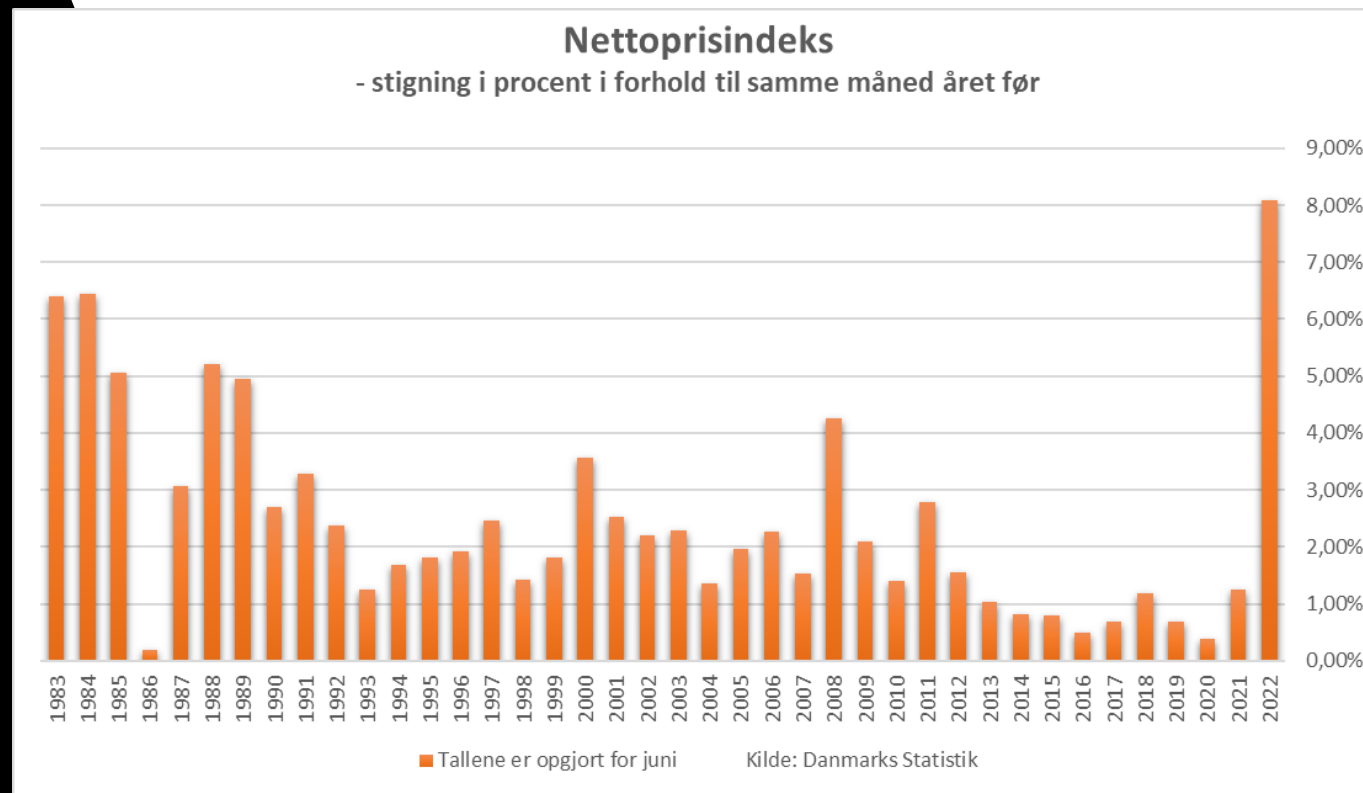

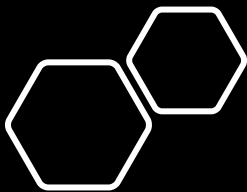
”Største stigning i nettoprisindekset i over 40 år

Stigningen i april 2022 lå på 6,4 pct. i forhold til samme måned året før. I maj måned lå den på 7,3 pct. og i juni lå den, som det fremgår af grafen på hele 8,1 pct.

Vi skal tilbage til 1989 for at finde en tilsvarende inflation og stigning Nettoprisindekset.

Stigningen i 2008 kommer ikke i nærheden af den stigning, vi ser nu.

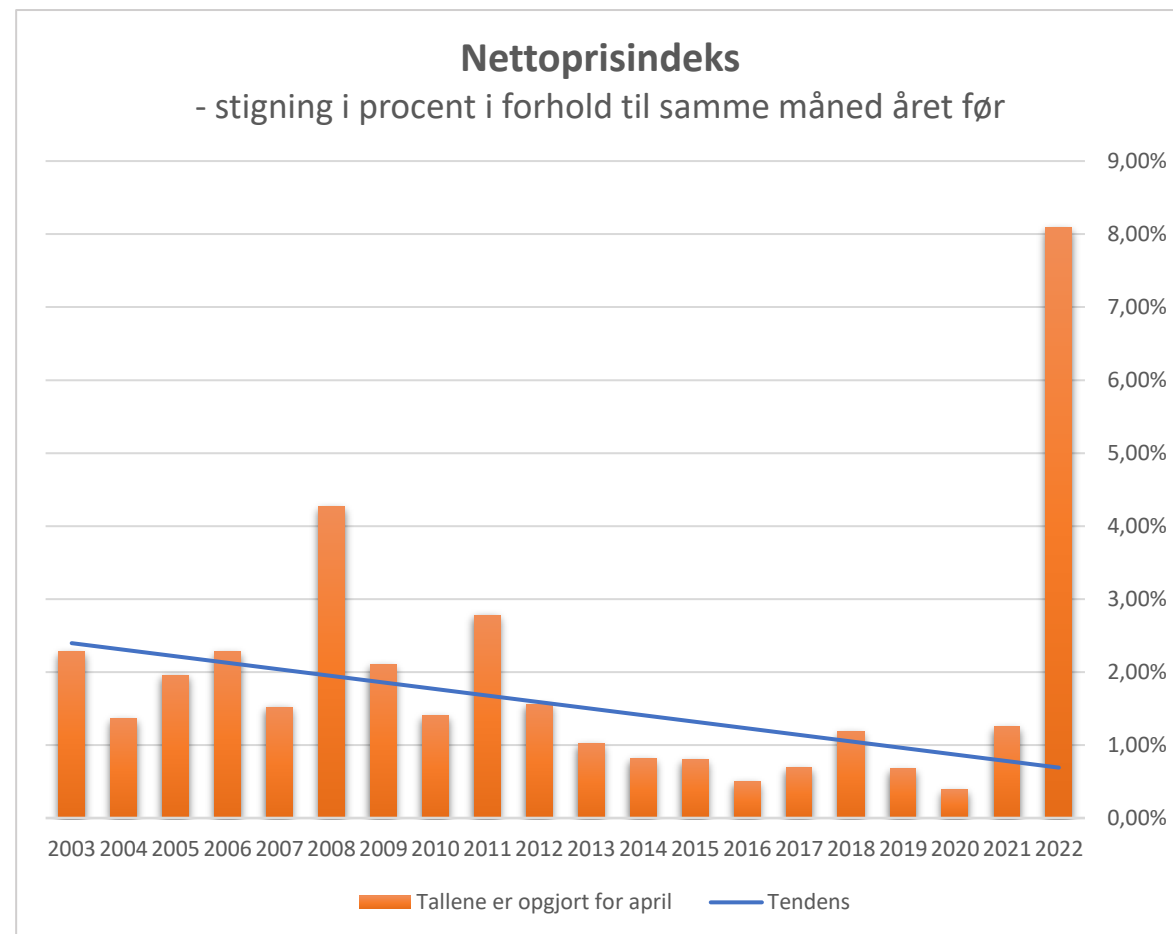
”Største stigning i nettoprisindekset siden 2003

Stigningen på 8,1 procent er den største stigning i nettoprisindekset siden indførelsen af det frie valg i ældreplejen i 2003.

Sammenlignet med finanskrisen i 2008 er stigningen næsten den dobbelte.

Tendensen i udviklingen af nettoprisindekset har siden 2003 været faldende.

Vi står i en ekstraordinær situation hvor omkostningerne med al tydelighed overstiger de forventede gennemsnitlige, langsigtede omkostninger.

”Der er behov for en genberegning og justering af timeprisen

Stigningen i nettoprisindekset på 8,1 pct. resulterer i en merudgift på 13,37 kr. pr. leveret time, når udgangspunktet er 550 kr.

” For en virksomhed med 50 ansatte svarer det til en manglende indtægt på godt en halv million kr.

Regnestykket ser sådan ud:

En medarbejder arbejder 1924 timer om året.
Med en ATA tid på 50 % bliver det til 962 timer.
De 962 timer ganges med merudgiften på 13,37 kr. pr. leveret time, som igen ganges med 50.

Resultatet bliver en manglende indtægt på 643.097 kr.

Eksempel:

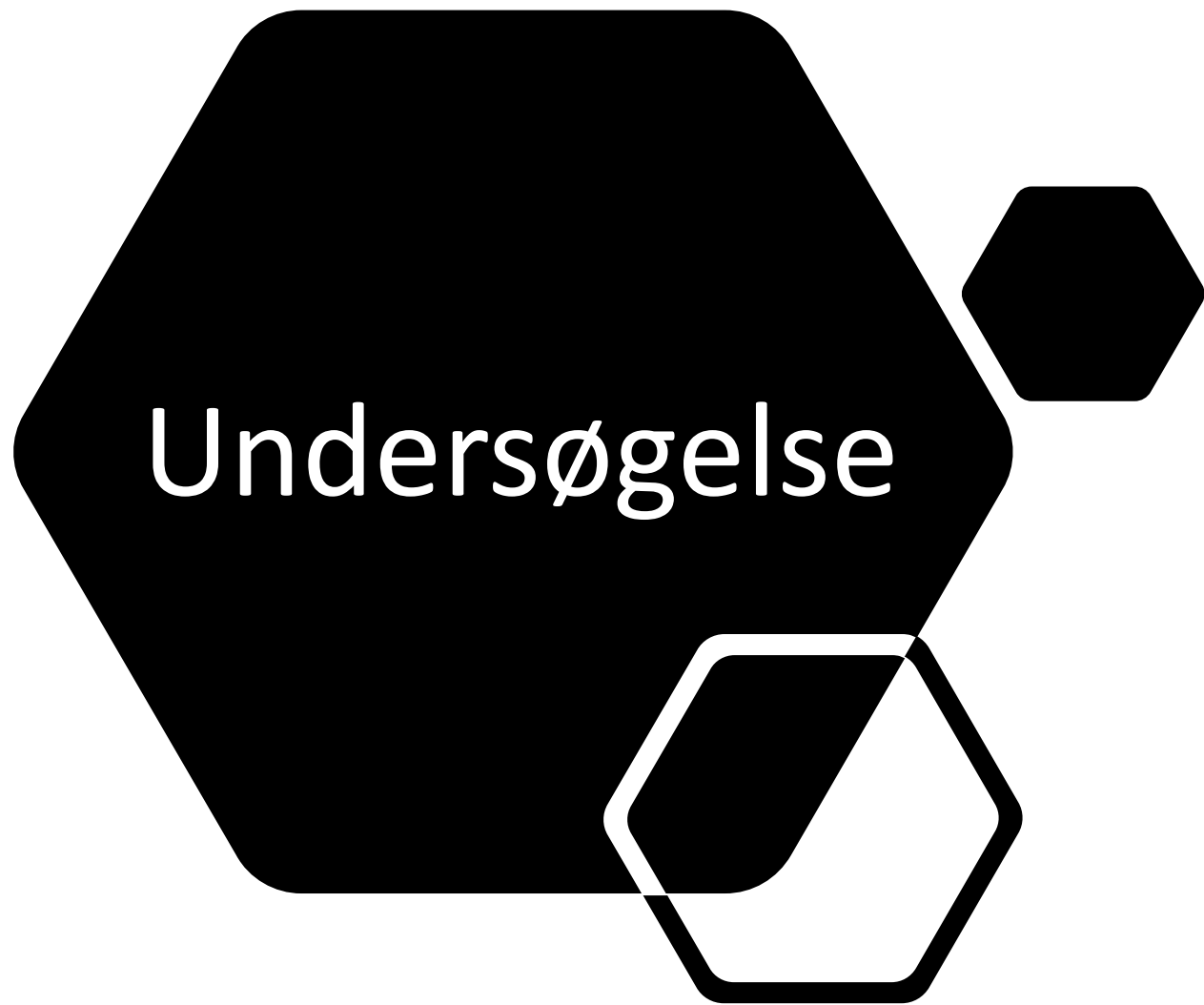
Genberegning af en timepris på 550 kr. i hjemmeplejen:

Lønnen udgør 70% = 385 kr.

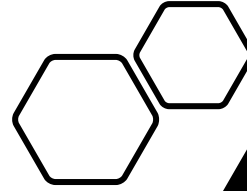
Øvrige udgifter udgør 30% = 165 kr.

Stigningen i nettoprisindekset på 8,1 % udgør derfor 13,37 kr.

En afregningspris på 550 kr. bør derfor justeres til 563 kr.

KA PLEJE

Spørgsmål 1

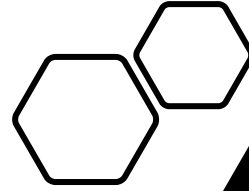
”Hvornår blev timeprisen 2022 for de private leverandører i ældreplejen fastlagt i din kommune?”

Jf. bemærkning til Serviceloven §91, stk2 nr. 1:

”Anvender kommunalbestyrelsen en godkendelsesordning, hvormed at prisen fastsættes uden priskonkurrence, fastsættes afregningsprisen på markedsvilkår i den forstand, at afregningsprisen fastsættes på baggrund af de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger, som den kommunale leverandør har ved at producere og levere tilsvarende ydelse”

Af de 63 kommuner, der anvender godkendelsesmodellen, har 53 svaret:

2019:	1	2%
2021:	29	55%
2022:	20	38%
Uafklaret:	3	5%

Spørgsmål 1

30 kommuner fastlagde timeprisen 2022 før 2022.

4 af de 20 kommuner, der fastsatte timeprisen i 2022, fastlagde prisen i januar måned.

16 kommuner svarer at timeprisen beregnes på baggrund af en fremskrivning af budgettet for det forgangne år. Prisen genberegnes i foråret på baggrund af det endelige regnskab for det forgangne år.

På den baggrund vil den nuværende kraftigt stigende inflation tidligst afspejles i timeprisen 2023/24

"Timepriserne for 2022 er en pris- og lønfremskrivning af timeprisen for 2021."

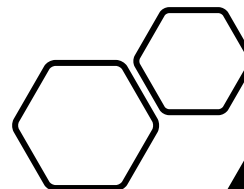
- Ikast-Brande Kommune

"Priserne er beregnet på baggrund af data og faktiske omkostninger for 2021. Priserne er fremskrevet 2,4% svarende til den forventede prisstigning til 2022."

- Odense Kommune

"Timeprisen beregnes årligt på baggrund af seneste regnskab. Dvs. at timeprisen for 2023 beregnes på baggrund af Regnskab 2021, timeprisen for 2024 beregnes på baggrund af Regnskab 2022 og så fremdeles."

- Herning Kommune

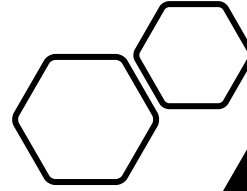

Spørgsmål 2

”Har man efterfølgende genberegnet og justeret timeprisen?”

*Jf. bemærkning til Serviceloven §91, stk2 nr. 1:
”Kommunalbestyrelsen skal sikre, at afregningsprisen justeres løbende, når den bliver bekendt med, at omkostningerne ikke længere stemmer overens med afregningsprisen.”*

44 har svaret **nej**
6 har svaret **ja**
3 har ikke svaret

Spørgsmål 2

De 6 kommuner der har svaret ja uddyber deres svar med, at de har genberegnet prisen på baggrund af det endelige regnskab for det forgangne år.

Af de 44 kommuner, der har svaret nej, svarer 24, at de, som de 6 andre kommuner, vil genberegne priserne på baggrund af det endelige regnskab for det forgangne år, men det ikke kommer til at afspejle den nuværende inflation.

5 Kommuner nævner at de i forbindelse, med genbergningen på baggrund af det endelige regnskab for det forgangne år efterbetaler eller kompenserer de private leverandører hvis á conto taksten er lavere end den efterkalkulerede sluttakst.

"Timeprisen beregnes på baggrund af budget, og budgettet har ikke ændret sig pga. stigende inflation."

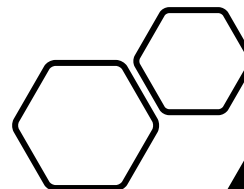
- Rebild Kommune

Der bliver foretaget en genberegning, i forbindelse med regnskabsafslutningen, på baggrund af de faktiske omkostninger. Eventuelle afvigelser i forhold hertil vil blive reguleret i afregning.

- Aabenraa Kommune

Når året er gået, genberegner Center for Økonomi og Løn taksten og finder den endelig sluttakst for året. Hvis det viser sig, at de private leverandører har modtaget for lille en betaling, så modtager de private leverandører en efterbetaling.

- Thisted Kommune

Spørgsmål 2 A

” Har man efterfølgende genberegnet og justeret timeprisen? *Hvis ja:* Med hvilken procent har man justeret timeprisen?

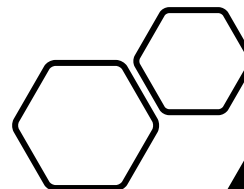
4 af de 6 kommuner nævner en procentsats på 2,1-2,4 pct.

2 kommuner svarer ikke på spørgsmålet.

44	har svaret nej
6	har svaret ja
3	har ikke svaret

”Med den seneste version af PL fra KL pr. 01/03-22.
Det vil sige 2,13% (2021/2022)”

- Thisted Kommune

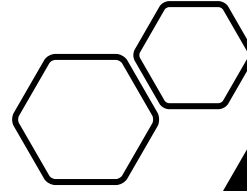
Spørgsmål 2 B

”Påtænker kommunen som følge af den stigende inflation at genberegne og justere timeprisen for de private leverandører i ældreplejen?

39	har svaret nej.	(66 %)
6	har svaret nej, men...	(11 %)
0	har svaret ja	
8	har ikke svaret	

Jf. bemærkning til Serviceloven §91, stk2 nr. 1:

”Kommunalbestyrelsen skal sikre, at afregningsprisen justeres løbende, når den bliver bekendt med, at omkostningerne ikke længere stemmer overens med afregningsprisen.”

Spørgsmål 2 B

*”Billund Kommune afventer en udmelding fra KL, men som udgangspunkt justeres timeprisen først i 2023 prisen.”
- Billund Kommune*

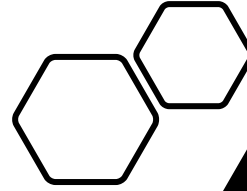
*”Kalundborg Kommune genberegner ikke timeprisen i løbet af året. Det skyldes at de private leverandører altid bliver efterreguleret, med den timepris der udregnes på baggrund af det endelige årsregnskab.”
- Kalundborg Kommune*

*”Aarhus kommune har den principielle holdning, at man ikke imødekommer anmodninger om prisreguleringer, der ikke i forvejen følger af aftalernes vilkår.”
- Aarhus Kommune*

*”Timeprisen for 2022 genberegnes ikke på baggrund af stigende inflation, ligesom den heller ikke er genberegnet de år, hvor timeprisen har været fastsat for højt. Praksis er, at timeprisen beregnes årligt på baggrund af seneste regnskab.”
- Herning Kommune*

*”Ifølge lovgivningen skal timepriserne beregnes på baggrund af forrige års regnskab – dvs. at 2022 timepriserne skal baseres på regnskabstal fra 2021”
-Hørsholm Kommune*

” Ingen kommuner vil i udgangspunktet genberegne og justere afregningsprisen som følge af den kraftigt stigende inflation

Spørgsmål 2 B

"Kommunen vil overveje evt. genberegning i løbet af året 2022, hvis stigende inflation skulle påvirke udgifter på området i væsentlig omfang."

- Faxe Kommune

"Tønder kommune har på nuværende tidspunkt ikke planlagt en justering af timeprisen for fritvalgspriserne. Hvis Tønder Kommune bliver bekendt med at fritvalgstaksten ikke er retvisende, vil den blive genberegnet."

- Tønder Kommune

"Vi afventer pt. at Regeringen og KL genvurderer forudsætningerne for 2022"

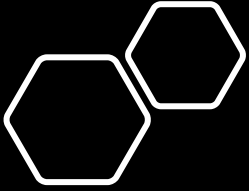
- Næstved Kommune

"Randers Kommune har ikke på nuværende tidspunkt truffet beslutninger om særlig fremadrettet tilpasning på grund af inflationen, men vil lade overvejelser herom indgå ved den næste prisberegning."

- Randers Kommune

"Få kommuner vil overveje at genberegne og justere afregningsprisen som følge af den kraftigt stigende inflation."

Anvender kommunalbestyrelsen en godkendelsesordning, hvormed at prisen fastsættes uden priskonkurrence, fastsættes afregningsprisen på markedsvilkår i den forstand, at afregningsprisen fastsættes på baggrund af **de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger**, som den kommunale leverandør har ved at producere og levere tilsvarende ydelse.

Kommunalbestyrelsen skal sikre, at afregningsprisen justeres løbende, **når den bliver bekendt med, at omkostningerne ikke længere stemmer overens med afregningsprisen.**

- Bemærkning til Serviceloven §91, stk2 nr. 1

Ved lovændringen (i 2013) blev reglerne om frit valg på ældreområdet forenklet, blandt andet derved at den obligatoriske efterbetalingsordning blev ophævet og erstattet af et krav til kommunalbestyrelserne om løbende at justere afregningsprisen

- Brønderslevdommen 2021

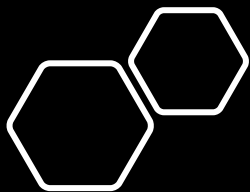
På baggrund af undersøgelsen kan man konkludere...

- at hovedparten af kommunerne har fastsat timeprisen for 2022 ved en fremskrivning af 2021 budgettet svarende til den forventede PL-stigning fra KL pr. 01/03-22 på 2,13 pct. (2021/2022).
- at omkostningerne i hjemmeplejen, som en konsekvens af en inflation på 8,1 pct., overstiger de forventede gennemsnitlige, langsigtede omkostninger på 2,13 pct. og kommunerne dermed ifølge lovgivningen skal genberegne og justere timeprisen.
- at ingen kommuner i udgangspunktet har tænkt sig at følge lovgivningen, som pålægger kommunerne at justere afregningsprisen, når de bliver bekendt med, at omkostningerne ikke længere stemmer overens med afregningsprisen.
- at de private leverandører i ældreplejen tidligst kan få dækket de stigende omkostninger som følge af den nuværende inflationen i 2023 eller 2024 og dermed kommer til at mangle indtægter til at dække de stigende omkostninger med.

Vi kan yderligere uddrage...

- at kommunerne i store træk anvender en praksis for beregning og fastsættelse af timeprisen som ikke følger gældende lovgivning, men derimod følger lovgivningen fra før 2013, hvor kommunerne skulle fastlægge afregningsprisen efter realiserede tal, hvilket betød at leverandøren modtog en efterbetaling, hvis kommunen havde fastlagt prisen for lavt.
- at kommunerne ved ikke at følge gældende lovgivning og dermed ikke justerer timeprisen løbende, når de bliver bekendt med at omkostningerne ikke længere stemmer overens med afregningsprisen, stiller de private leverandører vanskeligere end hvis de havde fulgt den gældende lovgivning

Tidligere undersøgelser viser desuden, at mange kommuner i forvejen sætter timeprisen alt for lavt. Derudover er antallet af private leverandører i hjemmeplejen faldet markant fra 146 i 2013 til 100 i 2022). Kommunernes tilbageholdenhed overfor at følge lovgivningen og justere timeprisen i den nuværende situation animerer ikke til at vende udviklingen, men kan i yderste konsekvens medføre at antallet af private aktører på hjemmeplejeområdet vil falde yderligere og dermed medvirke til at undergrave det frie valg for borgerne.

Henvisninger

1. KA Pleje Undersøgelse & Analyse – Afregningspriser for private leverandører i hjemmeplejen – pleje hverdag, godkendelsesmodellen, september 2021

Link: https://www.kapleje.dk/fileadmin/csv/KAPleje_undersogelse_2021_-_godkendelse_hverdag_pleje_-_opd.pdf

2. Udviklingen i antallet af private leverandører i hjemmeplejen:

